

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

39. ÉVFOLYAM

1973. MÁRCIUS

3. SZÁM

Döntenünk kell!

"Senki sem szolgálhat két úrnak. Mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak". (Máté 6:24).

Az ember gyakran kerül a "hűség" kérdése elé. Apró és jelentős ügyekben egyaránt az embernek szükséges minduntalan határoznia. Az elhamarkodott döntések száma elég nagy. Elsietjük a választást és aztán kényszerűen viseljük a következményeket.

A döntés persze nem egyszerű valami. Nagyon is bonyolult, hiszen annyi tényezőt kell figyelembevenni. Nem csupán két élesen ellentétes szemponttal kell törődni alkalomról alkalomra. Mellékkörülmények, árnyalatbeli különbségek szinte ijesztő jelentőségűvé válnak, nem is beszélve arról, amit ismeretlenként könyvelünk el. És így kell nekünk a "hűség", az "odaadás" megnyilatkozását tennünk, vagy magunkat elköteleznünk. Szinte kísértve érezzük magunkat annak a kérdésnek a feltevésére, vajjon nem vár-e tőlünk túlságosan sokat ez az élet.

S amíg az étellel magával perlekednénk, addig a mi igénk is döntésről beszél. Isten ebben kívánja, sőt követeli az elkötelezettség vállalását. S több lehetőséget, mint kettőt, nem kínál fel. De ezt tanítja nekünk:

1. Minden cselekedetünknek van iránya és célja. Nincsen közömbös, célnélküli cselekvés, olyan, ami csak önmagáért volna. Mondjuk így: az ember célja az élet, és ezért az életért végzi minden munkásságát.

2. Az ember gyakorta félreismeri cselekedeteinek lényegi célját. Ez

tulajdonképpen az ember bűne. Ugyanis nem ismeri fel, hogy igazán élnie csak Isten alatt lehetséges. Azt hiszi, hogy jobban, teljesebben él Isten nélkül. Pedig az Isten nélküli élet a kárhozatra vívő, halál és romlandóság alatt való élet.

3. Az embert főként a szerzeményei vakítják el, vagy a szerzésre irányuló vágy, a Mának az élvezésére irányuló törekvés. Pedig marandóság egyedül Istennél van, míg minden, ami nem Hozzá kapcsolt, elmúlik, hiszen megítéltetett.

4. Tehát választani kell! Választani Isten és a mammon (mindaz, ami után vágyik és Isten helyett lesz istenné) között. A bűnös ember azonban hogyan választhatna helyesen? Ezért jött el Jézus Krisztus, hogy az Ő megváltói áldozata által megnyiljanak helyes látásra és helyes értékelésre az ember szemei. Isten kegyelme alatt jól választhatunk. Választhatjuk azt, hogy minden cselekedetünknek az iránya, értelme és célja maga Isten: az Ő dicsősége. Ekkor döntünk az élet mellett.

5. Akármint is választ az ember, szolgálatban van. Szabadsága választásában nyilvánul meg. Ha Istent választja, Istenhez van szabadsága; ha a mammon, ám a mammonra nézve szabad. Minden szolgálat magában hordja jutalmát is. Isten azt igéri, hogy megadja imádságainkra a feleletet, a mindennapi kenyeret, a szükségben a segítséget, és végül az örök élet dicsőségében bennünket is megdicsőít az Ő szent színe előtt. A mammon a mi pillanatnyi örömeinkkel kecsegtet, de a Holnap

(Folytatás a 2. oldalon)

A kereszt öröme

"Kereszted által jött az öröm a világba!" — ez a felirat olvasható a városligeti jáki kápolna feszülethordozó gerendáján. Bőjt kellős közepén (Laetare vasárnapján) szólít fel az örömről az istentisztelet bevezető igéje: "Örüljete Jeruzsálemmel, és örvendeztetek fölötte mind, akik őt szeretitek... (Ézs. 66:10.)

Nehezen fogadjuk el a feszülethordozó gerenda feliratának igazságát és ezért nehezen is születik meg bennünk az öröm. Különösen az az öröm, amely a kereszttel jár együtt.

Inkább a fájdalmat, gyászt, szomorúságot és reménytelenséget szoktuk összekapcsolni Jézus Krisztus keresztségével, mint az örömet. Isten át akarja törni ezt a hamis vélekedésünket és hitünk meggyőződésévé akarja tenni, hogy Krisztus keresztségével, áldozata örömet szerzett nekünk.

Jézus Krisztus Urunk keresztségével öröm jár együtt, mert keresztségével azt hirdeti, hogy Atyánk van! Nem mozdulatlan, süket, érzéketlen valaki van felettünk. Nem is kíméletlen zsarnok leskelődik utánunk, hanem Atyánk van. Már ez a név is azt hirdeti róla, hogy szíve van. Szíve indulatát pedig akkor tette nyilvánvalóvá, a-

mikor még Fiát is keresztre adta éretünk. Hogy, amikor ránk néz, akkor is ezt az Ő Fiát lássa, a fiaiért való áldozatot. Hogy átalakulna az imádságunk, ha mernénk hinni, hogy a kereszt által Atyánk van!

Jézus Krisztus keresztje öröm forrása azért is, mert testvéreket szül! A golgotai kereszt alatt egymásra bízta Máriát és Jánost. Egy családdá lett a két idegen. Az a bajunk, hogy mindenkiben csak ellenséget szimatolunk és a végén keserűen kifakadunk, hogy magunkra maradtunk. Nem vagyunk egyedül! Nem vagyunk idegenek! Egy család vagyunk. Egy kenyérből részesedünk. Nem idegen és nem ellenség van melletted, hanem testvér. Még akkor is az, ha nem tudná. Az a döntő, hogy Jézus Krisztus annak szánta. Mászá lennének a hétköznapijaink, átalakulna egymással való bánásmódunk, megváltoznék egymásról alkotott véleményünk, ha hinni mernénk Krisztus keresztje testvéreket teremtő hatalmában.

Jézus Krisztus keresztje örömet hoz akkor is, amikor az élettől való búcsúzás fájdalma szorít meg bennünket. Ekkor azt hirdeti hogy nem a semmibe zuhanunk, hanem haza készülünk. Abba az otthonba, amelyet Ő szerzett nekünk, amelynek "kapuja van keresztfából", ahogyan egy régi himnusz mondja.

"Keresztet által jött az öröm a világra!" Öröm Isten előtt, öröm az emberek között és öröm a halál küszöbén. F. K.

BŐJTI GONDOLATOK

Jézus nagy ígérete egyházának, hogy velünk marad, bár nem jár közöttünk testileg, mint földi élete során a tanítványokkal. A gyülekezet, ahol ketten vagy hárman összejönnek Jézus nevében, Urunk jelenléti helye. Jer 26:1-16,24; Máté 21:18-22.

Gazdag tapasztalatokra tehet szert a hívő ember, ha Isten vezetésére hagyja magát. Az ószövetségi kegyesek és Krisztus apostolai Isten akaratát keresték, és megtapasztalták áldását. 1. Kor. 4:9-16; Máté 22:15-22.

LELKÉSZBEIKTATÁS

Bernhardt Béla magyar evangélikus lelkész, lapunk munkatársát március 18-án iktatta be a toledói "First St. Mark" egyház lelkészi állásába az ohioi egyházkerület elnöke: dr. John W. Rilling. Legyen az Egyház Urának áldása Nt. Bernhardt Béla szolgálatán új gyülekezetében.

EGYHÁZTÖRTÉNETI NAPTÁR

FEBRUÁR

8. Ötven évvel ezelőtt, 1923. február 8-án kelt az a kormányzói alapítólevél, amely Sopronban Evangélikus Teológiai Fakultást létesített, mint a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem Hittudományi Karát. Ez magába olvasztotta az addigi soproni Teológiai Akadémiát és a trianoni béke következtében ideiglenesen Budapesten székelő pozsonyi és eperjesi Teológiai Akadémiák magyar részlegét is.

27. Háromszáz évvel ezelőtt, 1673. február 27-én, nem sokkal a magyar protestánsok emlékezetes „gyászévztizedének” kezdete után I. Lipót felfüggesztette hazánk alkotmányát és Ampringen János Gáspárt nevezte ki Magyarország teljhatalmú kormányzójának. Székhelye Pozsony lett, ahonnan 8 éven át gyakorolta a kiemelt önkényuralmat. Ennek csak Thököly Imre felkelése és az 1681-es soproni országgyűlés vetett véget.

MÁRCIUS

11. Százötven éve, 1823. március 11-én született Rozsnyón Pákh Albert, a kitűnő író, szerkesztő és ügyvéd, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, Petőfi egykori barátja. Nemesak lelkészsaládból származott — Pákh Mihály püspök volt az édesapja — hanem maga is elvégezte a soproni Teológiai Akadémiát.

12. Négy százötven évvel ezelőtt ezen a napon, 1523. március 12-én I. Ferdinánd császár rendeletet adott ki a reformáció ellen. Sógora, II. Lajos magyar és cseh király az ezt követő napokban — Szalkai László váci püspök tanácsára — ugyan-csak szigorúan megfédette Jihlava (Morva-Igló) városának maga elé idézett polgárait, amiért Luther tanításához húztak.

19. Az 1848-as nagyszerű márciusi események során a Protestáns Egyházi és Iskolai Lap március 19-i száma nagy betűkkel hirdette a címlapján: a sajtó szabadságát — és közölte Székács József pesti lelkész „Ima” című alkalmi versét.

23. Négy százötven éve annak, hogy Luther Wittenbergben új gyülekezeti és istentiszteleti rendtartást vezetett be.

28. Kileneven éve, 1883. március 28-án született Nádasladányban Czeglédy Sándor pápai professzor, majd győri, utóbb ceglédi lelkész, aki 1924-ben az Újszövetségnek, 1938-ban pedig — Raffay Sándor evangélikus püspökkel közösen — a teljes Bibliának új magyar fordítását adta.

(Evangélikus Élet)

Imádkozzunk

Isten Báránya, Jézus Krisztus! Imádkozunk Téged, mert zúgolódás nélkül válaltad a keresztet az érdemtelenekért. Hálát nem várva feláldoztad magadat az önzőkért. Megüresítetted magadat a fel-fuvalkodottakért. Halálba mentél az elveszettekért. Kegyelmet szereztél a kicsinyhitűeknek és bűnösöknek. Értem tetted ezt, Jézusom.

Ne legyen hiábavaló rajtunk áldozatod! Hadd tudjuk vigasztalni a szenvedőket. Hadd viseljük zúgolódás nélkül a magunk szenvedését. Hadd feledjük magunkat és a magunkét, és szolgáljuk önzetlenül a mások javát. Hadd tudjunk megbocsátani egymásnak. Hadd kezdjük el a megbékélést emberekkel mi magunk. Hadd legyen béke az egész földön. Hadd szoruljon vissza a bűn ezen a földön.

Hála legyen Neked, Isten Báránya, Jézus! Magadra vetted a világ minden bűnét. Magadra vetted a mi bűnünket is. Irgalmaz mindenkinek: kicsinyeknek és nagyoknak, hívőknek és hitetleneknek, gyűlölködőknek és békétfűzőknek, vezetőknél és vezetetteknek, minden népnek és minden fajnak. Ámen.

Döntenünk kell

(Folytatás az 1. oldalról)

örömeit már nem biztosítja és nincs hatalma örök életről beszélni.

Ezért kell az embernek választania. Sokféle feladattal és sokféle megbízással állunk a válaszúton. Szülők, gyermekek, tanítók, tanulók, munkáltatók, munkálkodók, öregek, ifjak, szegények, gazdagok, szellemi és gyakorlati tudományok művelői, egyszerű kétkézi munkások, tehetségekkel megáldottan, rendkívüli adottságok nélkül . . . mind-mind együtt és külön-külön: odaállunk-e Isten országának a szolgálatába vagy sem. Kettős életet nem lehet élni. Egy irányban lehet csak eleget tenni. És csak Istené lehet a dicsőség.

Hát döntsünk most. Lássuk meg magunkat Isten kegyelme alatt. Ő döntött már a Jézus Krisztusban, hogy bennünket mindörökké megtartsa: csak Őt szolgáljuk és szeressük teljes szívvel, teljes lélekkel és teljes elmével.

Kegyelem és béke nekünk. Ámen.

Bernhardt Béla.

SZALATNAI REZSŐ:

NAGY MAGYAR EVANGÉLIKUSOK PETŐFI ÉS KOSSUTH SZÁZADÁBAN

(Folytatás az előző számból)

KOSSUTH LAJOS (1802—1894) a birtoktalan kispap-ügyvéd tovább viszi, betetőzi Széchenyi István reformjait, mintha azt mondaná: nem lehet országának gazdája a magyar, amíg nincs politikai szabadsága és függetlensége. Kossuth, az államférfiú, a publicista író és szónok, állott szabadságharcunk élére s a nemzet vele találta meg vágyainak és akaratának őszinte formáját. Tudjuk, szabadságharcunk katonai túlerővel találta magát szemben s nem az osztrák seregek győzték le. De Kossuth munkássága a száműzetésben új lánggal lobog tovább mindhaláláig. Ez az egy ember maga volt a nemzet tápláló ereje és védője, lelkiismerete és irányítója. "A politikai rendszerek — mondotta az utolsó rendi országgyűlésen, Pozsonyban — elvéhnednek, de a nép örök és öröknek kívánjuk a nép házáját." Kossuth a Duna-medence népeinek felszabadítója, hisz az ő agitációja hat erjesztően az egész monarchiában, nemcsak Magyarországon. Kortársai csodálták ékesszólását, bibliai hasonlatokkal átszőtt érveléseit, melyekről visszapattant az ellenség szava s erőtlenül hullott alá. Honnan vette ez a varázsló szónok ezt az erőt? Értelme, mely nem ismerte a homályt, a kételkedés hangulatát, a napfény világát tükrözte. Élete végén, sommázva egész életművét s lelki világát, ezt mondotta: "Evangélikus szülőktől születtem, evangélikus vallásban neveltetem s lelkemben jól érzem magam Luthernek azon tana mellett, mely a lelki ismeretet emancipálta, midőn a keresztényen vallás kútfejének a Szentírást, az eredménynek pedig, mellyel azon kútfejből meríteni kell, nem a bármi néven nevezett tekintély diktatorságát, hanem az ész, az egyéni

szabad ítéletet jelölte ki". Ez világos beszéd, rávall a reformációs ihletésű evangélikusság hatására, felvilágosult mivoltára s a családi kör sejtetlen nevelő erejére.

Hegedűs Lóránt tanulmányt írt Petőfi és Kossuth párhuzamos szerepéről (Nyugat, 1935) s közös tulajdonságuként azt emeli ki, hogy "nem igyekeztek utánozni lenni a külföld akkori tehetségeinek", saját újukon jártak s "Kossuth politikája a magyar dac politikája volt, Petőfi pedig a magyar dacnak a költője". Mily vérszegény megállapítás. Petőfi és Kossuth személy szerint nem szerették egymást. Mégis a történelem egymás mellé állította őket. Egyszerre ismerik fel a párizsi forradalom közeledő hatását. S amikor Kossuth országgyűlési ellenzéke ott berzenkedik a felszabadító törvények miatt s le akarja fegyverezni Kossuthot, Petőfi siet a segítségére március idusával, a pesti forradalommal, amelytől Pozsonyban összedől minden ellenállás. Vége Metternichnek, vége Bécs kiuzsorázó hatalmának. Március idusának fényében kell látnunk a két férfit. Nem egy vers és egy szónoklat töri szét a bilincseket Magyarország népeiről, hanem a szavak mögött álló két férfi jelleme. 1848 márciusában vált Petőfi és Kossuth végérvényesen a magyar nemzet jelképévé. Rajtuk bizonyult be, hogy a nemzetnek minő vezetők kellene.

Az 1848—49-es szabadságharcban egyébként Petőfihez és Kossuthhoz méltóan, szinte tanítványi hűséggel vizsgálzott a magyar Lutheránia. Gondoljunk a sok közül Székács József, Haubner Máté, vagy a mártír Rázgha Pál alakjára. Haza és emberség — hangsúlyozták mind. Rázgha Pál Haynau akasztófája alatt, napfelkeltekor, midőn utolsó imáját mondta, a hazát s az emberséget köszönte

meg hálatelt szóval Istenének. Oly fenséggel halt meg, hogy a kivégzési osztag osztrák katonái is megilletődtek. Mi adta Rázgha Pálnak, a pozsonyi evangélikus lelkésznek ezt a lelki erőt?

A szabadságharc után, a XIX. század második felében, Petőfi költészetének és Kossuth külföldi munkásságának napsütésében mozdul s ocsúdik az ország. Mi adjuk e korak legnevezetesebb képviselőit. Elsősorban a két Hunfalvy. Hunfalvy János (1820—1888) a kismárki evangélikus líceum tanára, 1870-től a budapesti egyetem földrajztanára, a magyar tudományos földrajz megalapítója, ugyanolyan fontos szerepe van tudományos életünkben, mint egy századdal előtte Bél Mátyásnak volt. Hunfalvy János Magyarország első leltározója a szabadságharc után. Pompás háromkötetes műve Magyarországról ma is kitűnő forrásmű. Hunfalvy Pál (1810—1891) a kismárki ev. líceum igazgatója s később Budapest ünnepelt nyelvudósa, a magyar nyelvtudomány egyik legnagyobb alakja. Hunfalvy Pál érdeme a magyar nyelv helyének kijelölése a finnugor nyelvek sorában, 1856-ban ő indította el a Magyar Nyelvészet c. folyóiratot. Több fontos nyelvtudományi műve, nyelvrokonainkról szóló monográfiája s Magyarország néprajzáról szóló műve úttörő jellegű. Eperjesről jött Budapestre Greguss Ágost (1825—1882) s lett a pesti egyetemen az esztétika tanára s e tudomány első magyar művelője. Pulszky Ferenc (1814—1897) is eperjesi származású, Kossuth jobbán dolgozott soká, Magyarország archeológiája c. műve régészeti emlékeink első teljes feldolgozása. Pulszky művészeti, történeti és archeológiai intézményeink megalapítója, Életem és korom c. műve a legfontosabb em-

ERŐS VÁR

THE LUTHERAN EVANGELICALS LITERARY

A „Lutheran Church in America”
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

“ERŐS VÁR”

(“MIGHTY FORTRESS”)

P.O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102

Published by the

Hungarian Conference

of the Lutheran Church in America.

Issued monthly October to May,
bi-monthly in June/July and Aug./Sep.

No. 3. (159) Vol. 39

MARCH 1973

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid
at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OHIO 44102

Az “ERŐS VÁR” előfizetési díja egy évre csak 3 dollár. Szíveskedjenek a lejárt előfizetéseket késedelem nélkül beküldeni a fenti címre.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a “Zip Code” szám feltüntetésével együtt! Az újságot “Zip Code” szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is; pl. St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónában azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation
9527 Madison Ave., Cleveland O. 44102

lékirat a XIX. századról. Fiai, Ágost, a jogtudós és Károly, a Szépművészeti Múzeum alapítója, ugyancsak kiváló munkát végeztek. Győry Vilmos (1838—1885), a pesti Deák téri ev. lelkész, akiben utoljára lobban fel a felvilágosult evangélikus papok egyetemes irodalmi műveltsége, e század legkiválóbb műfordítója, angol, francia és spanyol klasszikusokat tolmácsol nemzetének, különösen Cervantes Don Quijote fordítása sikerült neki, igazi remekműve a fordítás művészetének.

De mindnyájuk közt a legnagyobb egy nógrádi csöpp evangélikus falu szülötte, a magyar irodalmi realizmus világirodalmi jelentőségű mestere: Mikszáth Kálmán (1849—1910). Mikszáth olyan nagy összefoglalója a magyar világnak, mint Arany János. Mindkettőt az epikai hitel jellemzi, a tiszta, a nagy valóság-rajz s a mélységes, igazi emberség. Mikszáth életműve körképe Magyarország összes tájainak, valamennyi társadalmi rétegének, nemzetünk szinte minden szellemi és érzelmi rezdülétének. Ahol nem a jelent rajzolja, ott a múltba merült, amely múltat ugyanolyan őszintén és keresetlenül vizsgálja, mint a jelent. Megvesztegethetetlen szeme ott van életünk s múltunk egész skáláján, a legendától a gyermektörténetek érzelmes húrjain át a satíra csipő leleplezéséig. Ostorozta a bűnöket és hibákat, de arany szíve egész szeretetével írt erényeinkről, arról a magyar emberiségről, melynek jegyei eltörölhetetlenül ráíródtak hazánk minden lakójára, a nemzetiségekre is. A velünk együttélő nem-magyarokról ugyanolyan szeretettel írt, mint a magyarokról. Innen van, hogy Mikszáth a Duna-medence népeinek éppolyan közös nevelője és egyeztetője, mint Jókai. Mikszáth nem beszélt evangélikus mivoltáról, de érezte annak előre-vívó erejét. Egyetlenegyszer

vallott róla, az országos jubileumkor, röviddel halála előtt. Akkor mondta, a pesti ev. egyház Mikszáth-ünnepségén, a következőket: “Az egyháznak szerves összefüggése van a magyar irodalommal. Mert ha nem volna külön egyháztörténelem, ha valamennyi történelemkönyv megsemmisülne is, a harcokat, a magyar protestáns egyház munkásságát az irodalom is visszatükrözheti. Szerintem a kultúra és a vallás egy síkon halad. Aki jót tesz, az szépet is tesz. Az egyik folytán a másik növeszti az országot”. Így beszélt Mikszáth Kálmán, a lóányai evangélikus prédikátorok utódja, s e vallomásában is fején találta a szöveget.

Hát ez volt Petőfi és Kossuth százada. Egy korszak nagy magyar evangélikusainak arcát vázoltam itt fel néhány vonással, hogy megálljon a szemünk rajtuk, s hogy el ne feledjük őket, akik ma is nézik magatartásunkat s figyelik munkánkat, mert csak a test múlandó, a szellem halhatatlan. S a magyar reformációs evangélikusság mindig szellem volt a javából. Azért válhatott keletkezésétől fogva nemzetünk hajtőerejévé.

Imádság öregkorban

Istenem, Te engedted meg, hogy megöregedjem.

Te azt is tudod, hogy öregségem gyakran teher,

és hogy milyen nehéz,
amikor fogytán érzem erőmet.

Testem mind több gondot okoz nekem,
látásom rosszabodott, hamarosan
igédet sem olvashatom.

Mind nehezebben hallok

barátaim szavát is
és egyre inkább másokra szorulok.

Ne engedd, hogy csak teher legyek
másoknak.

Hadd nyerjem el világozódodat,
hogy ebben lássam magamat

és másokat, s így barátságos lehessen
mindenkihez.

Ne engedd, hogy valaha is túlságosan
fáradt legyek ahhoz,

hogy köszönetet mondjak Néked és
Téged dicsérjelek,

mennyei Atyám!

(„Ma így imádkoztatok”
című imádságos könyvből.)

Dr. KENT S. KNUTSON

Lapzárta után kapott hír szerint többhónapos betegség után március 12-én, 48 éves korában elhunyt dr. Kent S. Knutson, az “American Lutheran Church” egyház országos elnöke.

PANASZKODÓ ÖREGEK

Öregek ajkán mindig sok volt a panasz — mondják, akik könnyen beletörődnek mindenbe. Öregek ajkán még ma is sok a panasz — mondják az érzékenyebb fülűek, akik soha nem tartják természetesnek a rosszat vagy a szomorút. Öregek ajkán legyen mind kevesebb a panasz — mondjuk, ha szerető szívű keresztyének vagyunk, ha nemcsak felfigyelünk egyes jelenségekre, hanem jobbá és szebbé akarjuk tenni az életet.

ÖREGEK ÖRÖK PANASZA

Fellapozom a Szentírásban a Prédikátor Salamon könyvét (12:4-től) és ott az öregséggel kapcsolatban ma is hallható panaszokat olvashatok: "Nehezen megy a rágás, mert kihullanak a fogak. Homályossá válik a látás, romlik a hallás, rövidebb alvás is elegendő, nehezen megy dombra, emelkedőre, lépcsőre az öreg láb, bizonytalanná válik a járás, sok mindentől félni kell, s az öreg embernek többször jut eszébe, mint a fiataloknak, hogy el kell mennie innen — a por újra porrá lesz, s a lélek visszatér Teremtő Istenéhez." Mintha csak ma mondaná valamelyik, gyöngesége miatt panaszkodó öregünk ezeket a szavakat. Lám, több ezer éve azonos tünetek, azonos okok a panaszra az öregség idején! Minden öreg még folytatni is tudná: "feledékenyebb lettem, nem jutnak eszembe nevek és évszámok, gyermekkoromra mintha jobban emlékeznék, mint arra, ami tavalyelőtt történt". Úgy van, ahogy Montaigne írta: "az öregség jobban összeráncolja elménket, mint az arcunkat". Meszesedik nemcsak az érrendszer (szívünk és agyunk), hanem a lelki tulajdonságok is, az öreg ember már nem rugalmas, nehezen illeszkedik, nehezen formálható. A panaszok egy másik része a veszteségekre vonat-

Krisztusban Istennek a bűnöst megmenteni akaró kegyelme jelent meg. Benne Isten az embert magához akarja visszatéríteni, hogy elle- ne szegülőkől a Mennyei Atya hálás gyermekei legyünk. Ézsaiás 49:1-6; Máté 22:23-33.

kozik öreg korban. A "veszteséglistán" első helyen a fiatalság áll, ami hihetetlenül gyorsan illant el. Világosan látják az öregek, amit Oscar Wilde művészien így fejezett ki: "az öregség tragédiája nem az, hogy az ember öreg, hanem az, hogy már nem fiatal". A fiatalsággal együtt a szépség, erő, kacagás is eltűnt. Régi bútorok, régi munkahely, régi hírnév, régi sikeres eredmények mind a múltéi már. E szomorú veszteséglistán a legszomorúbb tételek az elvesztett életek: útitársak, akik már elmaradtak. Van, aki így panaszkodik: "több a rokonom és ismerősöm a temetőben, mint az életben". Más meg így: "már csak fényképeim vannak, élő rokonaim sehol". Megértjük a Prédikátort, aki az öregkort "nem szeretem" időnek nevezte (12:4).

ÖREGEK MAI PANASZA

Sok öregtől hallani ilyesfajta mondatokat: "Bezzeg az én időmben... nem volt ekkora hajsza, nem volt ilyen rohanás, kisebb volt a zaj, több volt a szabad idő (öregekkel való beszélgetésre is), nem volt ennyi ideges ember, többször volt együtt a család, jobban tisztelték az öregeket, kikérték tanácsukat, nem mondták: ehhez nagymama, nagypapa nem értesz..., bezzeg az én időmben..." A fokozott érzékenységi öregkorban az öregek vakki szemmel is észreveszik a modern élet árnyoldalait, terheit, megoldatlan problémáit, s nemcsak könnyebben sértődnek, mint az élet harcát vívó, edzett fiatalok, hanem hajlamosak a keserűsége, a sötét megállapításra "ma minden rossz". Fiatalkoruk jól teszik, ha odafigyelnek az öregek jogos panaszaira, anélkül, hogy a sötétenlátást átvinnék. Nem kell mindjárt zsörtölődőnek, házsártosnak mondani a panaszkodó öreget. Panaszukban az élet értékelését kell felfedezni. Bántja őket, ha nem szép, ha nem jó, ha nem emberséges az élet. Illyés Gyula kegyeletsértésnek tartja, ha valaki öreg arcokról fotót készít, de művészek öregeket mutató portréit érdekesnek és értékesnek mondja (Kharon ladikján). Tizian, Tintoretto vagy Rembrandt

több tanulmányt készített öregekről. A gondróta barázdában, az életküzdelemben kapott sebekben, a nehéz harcok nyomaiban meglátták a mondanivalót. Valahogy így kell öregek mai panaszát hallgatni, hogy szavukban az életet féltő, életet ismerő embert tiszteljük.

...HOGY KEVESEBB LEGYEN A PANASZ

Kettőn áll a vásár. Öregeken is, fiatalokon is. Itt segíthet a keresztyén hit is, a keresztyén szeretet is. A hívő öreg úgy biztatja magát, mint a zsoltáros: "Áldjad én lelkem az Urat és el ne feledkezzél semmi jó-tétevényéről." Hívó szívű ember szeme is észreveszi: van oka hálaadásra is. Amije volt, mindent ajándékba kapott, s talán nem csak Burns öregasszonya tudja elmondani: "volt víg napunk elég John, szép emlék két öregnek", hanem még sokan mások is. Azt is észre kell venni, hogy az öregek kincsek birtokában vannak: több az idejük (tv, rádió, könyv, kézimunka, mind tartalmas időtöltés lehet), nagyobb a bölcsességük is, jobban értik az életet, gyakran jobban tudják beosztani kicsinyke kis pénzüket is. Sőt, talán szolgálat is akad: nagymamáknak is, nagypapáknak is (mi lett volna velünk az utolsó 20 évben nagymamák nélkül?). S az öregek talán tudják azt is már, amit fiatalok alig hisznek el: jobb adni, mint kapni. A megöregedés illemtana nemcsak abból állhat, amit Illyés Gyula ajánl: "behúzni csendben az ajtót magunk mögött", hanem hasznossá is lehet tenni magunkat még öreg korban is.

A fiatalok pedig vállaljanak mind nagyobb részt abban, hogy öregjeink ajkán kevesebb legyen a panaszszó! A meghallgatás, a jó szó, a fizikai és lelki segítségnyújtás mind hozzájárulhat ahhoz, hogy öregjeink ne keserűséggel készüljenek az elköltözésre, mint akik mindenben és mindenben csalódtak, hanem derűsebben, megelégedetten és hálaadással. — Vegyük komolyan az öregek panaszát és tegyük meg mindent, hogy kevesebb legyen a panaszkodó öreg gyülekezetünkben és társadalmunkban.

Dr. Hafenschner Károly
(Evangélikus Élet)

LÁNG FERENC 1916—1973

Egy áldott szolgálat eredménye volt az a sok vallomás, mely mint hála-virág hullott a torontói hívek és barátok ajkáról Láng Ferenc koporsójára. Elárvult gyülekezet siratta szívéhez nőtt, hűséges lévitáját. A város magyar egyházi és egyleti vezetői tettek vallomást arról, hogy milyen nagyra értékelték ezt a tisztajellemű embert, a felekezeti jóviszony egyik jelentős oszlopát. Egy kicsiny család állott szinte megkövülten a koporsó mellett hitüknek erősítését kérve Istentől ebben a nehéz időben.

Ki volt ez az ember, akit ennyien siratnak? Az Úr egyszerű, de hűséges szolgálója, akit a nehéz emberi út ellenére az isteni kegyelem áldott szolgálatra használt fel. Sopronban született s magába szívta a Civitas Fidelissima egyházi és nemzeti örökségét. Egyetemiei tanulmányait a 2. Világháború katonai szolgálattá változtatta át. Azután következett a hadifogság, majd a hazai börtön, bányamunka, munkanélküliség, hazátlanság, éhezés, kanadai újrakezdés... Láng Ferenc szíve sehol sem vált önzővé és keménnyé. Nem hajtott fejet a dollár kísértéseinek, nem hagyta el hitét, nem adta fel erkölcsét, nem bűjt meg a rengetegben. Munkáját az eredmények áldása kísérte. Felajánlotta szolgálatát Istennek és embertársainak, hogy eszköze lehessen egy ígéretesebb jövő kialakulásának. Ezzel a lelkiülettel bízta meg az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia, hogy mint lévita végezzen szolgálatot a torontói evangélikus magyarok között. Ezt a szolgálatot végezte olyan hittel és odaadással, hogy nyomában ércesebben hangzott a hívek éneke, melegebbé vált közösségi élete és bizakodóbbá jövőbe vetett reménysége.

A gyülekezet hitéről és érzelméről tett vallomást vitéz Nyiregyházy Pál egyházfelügyelő igehirdetése a virasztón, ott elmondott imádsága szóljon meg mégegyszer:

„Jézus Krisztusunk! Bocsd meg örökös elégedetlenségünket. Néha az élet ellen, máskor a halál ellen lázadunk. Nélküled nem tudunk sem

helyes örömmel élni, sem békés nyugalomban meghalni. Köszönjük, hogy elhunyt lévitánknak adtál tartalmas, hasznos életet s a halál utánra élő reménységet. Adj erőt, hogy míg testben járunk, mindenkor gyümölcsöző szolgálatot végezzünk. Végy ki a szívünkéből minden halálfélelmet és halálvágyat, hogy józanul, hívő tanítványaid módjára készüljünk találkozásra Veled és Miatyád ne rettegjünk az elmeneteltől. Ismerjük fel közelségedet Urunk, irgalmas szeretetedet, amely erősebb mindennél. Amen.”

A lévita szolgálat eredményéről tett bizonyosságot a református és róm. kath. egyházak lelkési és világi vezetőinek megtisztelő jelenléte. Erről a sok virág, mely a Pine Hill-i temetőben hervad el sírján.

A temetési igehirdetést Brachna Gábor, az Amerikai Magyar Ev. Konferencia főesperese végezte Luk. 10: 42/a alapján szólva az „egy szükséges dologról”, mely az emberi szeretet mellett Isten örökkévaló szeretetét kínálja fel nekünk, hogy Megváltónk útján az örökkévalóságba kísérjen át.

A rendkívüli nagy hideg miatt a sírnál szokásos szertartás is a templomban volt, melyet Bernhardt Béla toledói lelkész végzett.

Láng Ferenc, a világ szétszórt magyarsága között a legszebb, legáldottabb és legszükségesebb szolgálatot végezte. Áldott legyen emléke.

B. G.

Hazai egyházi hírek

● Az új ev. teológiai akadémia és teológus otthon tervei konkrét formát öltenek, s arra számítanak, hogy az 1974—75-ös tanévben a tanítást már az új, Zuglóban felépülő intézetben végezhetik. A kb. 350 ezer dollárra rugó költségek egy részét külföldi segélyből fedezik. Azonban a kerekén 40 ezer kötetes teológiai könyvtárat nem helyezik át az új épületbe, hanem változatlanul a bp.—üllői-úti közp. ev. székházban tartják.

● Meghalt Szende Miklós nyug. lucfalvai, dr. Pass László nyug. debreceni ev. lelkész.

● Nyugalomba vonult Matúz Pál ipolyvecei, Hódi Pál zsédenyi és Bányai Sándor érdi ev. lelkész.

A böjt és a bűnbánat

BÖJT BEN VAGYUNK! Az egyházi esztendő böjti időszaka — többek között — a bűnbánat ideje. Ez a bűnbánat nem egyszerűen befelé nézésből, életünk leméréséből ered. Az ilyen önvizsgálatnak is megvan a helye és szerepe az emberi életben. De a böjti bűnbánat abból fakad, hogy Krisztus kereszttel nézünk szembe. Isten egyszülött Fiának értünk való szenvedése és halála új képet ad rólunk, a bűnös emberről. Azt a képet, amelyet egyik böjti énekünk olyan megragadóan fejez ki:

Én vagyok oka e nagy büntetésnek,
hogy a latrok közt keresztre
feszítenek;
amit, Uram, te szenvedtél helyettem,
én érdemeltem.

Nem indokolatlanul idéztünk éppen egy éneket. Mert ez a bűnbánat végigvonul böjti énekeink gazdag során. Böjti istentiszteleteinknek hangulatát, sajátos ízét, az egész böjti időszak jellegét nagyon meghatározza az az énekincs, amelyet az egyház örökségképpen vett át az elődöktől. Ilyenkor templomainkban az orgonaszóbból és az énekekből megérint valami csendes böjti varázs, mely az esztendő más időszakaiban nem fog el bennünket. A megfeszített Krisztus bűnbánatra indító alakjából árad ez felénk.

A KERESZTYÉN EMBER azonban nem torpanhat meg a bűnbánatnál. Tovább kell lépnie a bűnbocsánat örömeig. Hiányos az a kegyesség, amely állandóan bűnbánati harangok kongatásába feledkezik bele és nem tud túljutni a kétségbeesett lelkiismereten. A hívő ember a böjti időben átéli azt az örömet is, amit a zsoltáríró tapasztalt meg: „Boldog ember az, akinek bűne megbocsátott, vétke elfedeztetett”. Sőt máris előrevetíti fényét hűsvét hajnala: a feltámadott, élő Jézus új, megváltozott élet erőforrása. A bűnbocsánat bizonyosságában és a szeretet, a jóság cselekedeteiben lesz teljessé a bűnbánat. Ebben éri el azt a célt, amiért Isten szívünkben felébreszti.

V. I.

Evangelikus figyelő

Írja: Asbóth Gyula

BÉKE A FÖLDÖN??

Végre a vietnámi háborúnak vége. Még nincs ugyan béke, csak "tűzszünet" igyekszik véglegesen elhallgattatni a fegyvereket, de már ennek az "ideiglenes" békének is szívből örülhetünk. Hisszük: sok nehézség legyőzése árán a tartós béke is végül megszületik. Akár így, akár úgy lesz Vietnámban béke, még ez nem jelenti azt, hogy most már felragyogott az egész földkerekségre a világbéke napja. Sajnos, ez a mindnyájunk álma olyan könnyen és hamar nem válik valósággá.

Szerte a világon terjed, erősödik a különböző fedőnevű politikai terror-szervezetek erőszakos cselekedeteiben, emberrablásokban, gyilkosságokban megnyilvánuló háborúja. Úgy látszik: csak a módja, formája változik meg az eddigi hadviselésnek. A vérengzések vagonját, a nemzeti háborúk eddigi sínpárjáról áttolják a világforradalmi előcsatározások, a nemzetközi terrorcselekedetek sínpárjára. A háború így csak nevében változik, de szörnyűségeiben, vérontásában, pusztításában tovább folyik, mint világforradalom, "felszabadító harc". A vietnámi háború végetérése kell, hogy rádöbentse az egész világot a mindenfajta háború esztelenségének felismerésére. Az atomfegyverek birtoklásának korában az emberiség nagy kérdéseit a háborúnak sem az eddig hadviselési módján, sem egy világforradalom útján megoldani nem lehet. Ma már mindenfajta háború az egész világ elpusztításához vezet. Csak a kölcsönös jóakarát, megértés, őszinte, komoly békevág és nem a fegyver segít.

A béke az egész emberiség közös ügye. Csak közös, együttes erőfeszítéssel, együttműködéssel, a háború mérgező anyagainak békés úton történő eltávolításával lehet előbbrevinni a világbéke ügyét. Az egész emberiséget átható őszinte békevág, békelétkör megteremtése végett az egyes népek, társadalmi rétegek közötti barátságot kell szoro-

sabbra fűzni. Ebben a békeszolgálatban nagyon fontos szerepe van az egyes egyházi világszervezeteknek. A világközvéleményt az evangélium szellemével a béke érdekében kell befolyásolni. Ennek a szolgálatnak jó és eredményes elvégzéséhez azonban egyes egyházi szervezeteknek eddig folytatott pártos irányú működését meg kellene változtatniok. Az Egyházak Világtanácsa eddig pártos nézőpontból szemlélte az egyes államok politikáját s ennek alapján igazságtalanul ítélte el az Egyesült Államokat s mentette fel minden vád alól az Amerikával szemben állókat. Úgy tűnt fel az Egyházak Világtanácsának működése, mintha az nem Krisztus igazságának, hanem egy bizonyos keresztényellenes politikai világnézetnek a terjesztésével próbálta volna szolgálni az emberiség békéjét. Bátorítást és anyagi támogatást nyújtott, ha közvetve is, több világforradalmi, harcos mozgalomnak. Ha közvéleményt befolyásoló hatalmát továbbra is egy bizonyos politikai vi-

lágnezet győzelme érdekében használja fel, akkor minden erkölcsi alapját elvesztette arra, hogy a világbéke őszinte, igaz munkálója lehessen.

Vagy, mit szólunk Berrigan r. kath. lelkész legutóbbi, a vietnámi foglyok hazatérésével kapcsolatos nyilatkozatához? (Bizonyos forradalmi jellegű tevékenységéért nemrég törvény előtt állott s csak ideiglenesen engedték szabadlábra.) "A fogságból hazatérőket", — jelentette ki Ft. Berrigan — "mint háborús bűnösöket bíróság elé kell állítani." Az ilyen bosszúvágy-szellemű magatartással sem lehet a béke ügyét szolgálni. Így csak anarchia, teljes fejtelenség, az állami rend felbomlása érhető el.

Lehetséges egyáltalában a világbéke ügyét szolgálni az egyházaknak, egyházi szervezeteknek, egyházi vezetőknek? Lehetséges. A világtörténelmet jelenlegi zsákutcájából ki lehet vezetni egy úton: a Krisztus kínálta békesség elfogadásának útján. Krisztus békességét elfogadott emberek lehetnek az őszinte békevág, békeérzület terjesztésének az apostolai. Így, ezeknek a szolgálatával, Isten kegyelméből, lehetővé válik majd a világbéke.

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND—ELSŐ

Lelkész: Brachna Gábor

Templom és lelkészi hivatal: 2836 East Blvd. (44104). Tel.: 721-7074. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:45-kor angolul, 11-kor magyarul.

Eltemettük Vanyur Gyulánét, Gebe István tb. presbiterünket, Neubauer Károlyt, Császár Józsefet és Tóth Louist, gyülekezetünknek több ízben gondnokát, épületbizottságunk elnökét és pénztárosát. "Vigyázzatok azért, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok, amelyen az embernek Fia eljő." (Máté 25:13)

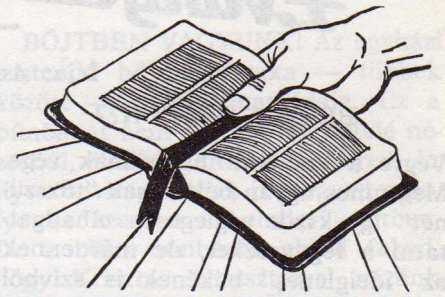
Évi közgyűlésünk a jóakarát és megértés jegyében folyt le. Megbirkóztunk az elmúlt esztendő gondjaival s a folyó évre harmincezer dolláros költségvetést fogadtunk el, nem számítva a jótékonyági, egyleti és egyéb szervezetek külön vezetett pénztárát. A gyülekezeti és egyleti vezetőségben csak kisebb változások voltak.

Egy rendkívüli közgyűlést is tartottunk, melynek egyetlen tárgya volt a

Kossuth terem, a vasárnapi iskola és a templomi nagyterem egy részének öregek otthonává való átalakítása, 32 személy számára. Bár az indítvány elsősorban tanulmányozásra kért felhatalmazást és egy értékes műszaki rajzot is bemutatott amelyet Böjtös László építészmérnök készített csupa hittestvéri szeretetből, a gyűlés nagy többsége leszavazta. A hivek döntése főként érzelmi okokból eredt, mert a megszokott keretet, a gyülekezet eddigi életrendjét látták veszélyben az új elgondolással szemben. A lelkész és presbiteraink egy része viszont a jövő szempontjait hangsúlyozta ki ezekkel a szükségesnek látszó tervekkel. Aggodalommal, de a többség akaratának engedve fogadtuk ezt a döntést. Megnyugtató volt a gyülekezet ígérete, hogy az egyházfenntartásban az eddiginél nagyobb áldozatot hoznak, valamint az a kijelentés, hogy a szavazás eredménye semmiképpen sem a lelkész óhajával való szembenállás volt.

Oltáregyletünk máris készül a májusi Anyák Napi programra, mely hosszú év-

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1973. ÁPRILIS HÓ

BŐJT 4. VAS. — ÁPR. 1.

Heti ige: Jn 12:24

1. Zsid 10:1-14. — Jn 11:47-57.
2. Jn 6:22-29. — Lk 20:27-40.
3. 1 Kir 19:1-8. — Lk 20:41-44.
4. Mk 12:28-34. — Lk 20:45-21:4.
5. Jn 6:47-59. — Lk 21:5-19.
6. Jn 12:20-26. — Lk 21:20-28.
7. Jn 8:21-30. — Lk 21:29-38.

BŐJT 5. VAS. — ÁPR. 8.

Heti ige: Jn 17:19

8. Zsid 7:24-27. — Jn 12:23-33.
9. Zsid 9:11-15. — Lk 22:1-6.
10. Jn 7:1-13. — Lk 22:7-23.
11. Jn 13:31-35. — Lk 22:24-38.
12. Zsid 10:1-10. — Lk 22:39-46.
13. Jn 11:47-55. — Lk 22:47-53.
14. 2 Móz 32:30-34. — Lk 22:54-62.

VIRÁGVAS. — ÁPR. 15.

Heti ige: Ézs 53:11-12

15. Zsid 12:1-6. — Jn 12:1-19.
16. Ézs 50:5-10. — Lk 22:63-71.
17. Zsid 9:16-28. — Lk 23:1-12.
18. Jer 15:16-21. — Lk 23:13-25.
19. 1 Kor 11:23-32. — Lk 23:26-31.
20. Nagypéntek. Zsid 10:19-22. — Lk 23:32-49.
21. Zsolt 88. — Lk 23:50-56.

HÚSVÉT — ÁPR. 22.

Heti ige: Jel 1:18

22. Húsvétvasárnap. 1 Pt 1:3-9. — Mt 28.
23. Húsvéthétfő. 1 Kor 15:12-22. — Lk 24:1-35.
24. Csel 2:22-32. — Lk 24:36-53.
25. Csel 3:12-20. — Kol 1:1-8.
26. Csel 8:26-40. — Kol 1:9-14.
27. 1 Pt 3:18-22. — Kol 1:15-18.
28. 1 Pt 2:1-10. — Kol 1:19-23.

HÚSV. U. 1. VAS. — ÁPR. 29.

Heti ige: 1 Pt 1:3

29. 1 Jn 4:1-6. — Jn 21:15-24.
30. 2 Tim 1:6-10. — Kol 1:24-29.

la 10 óraker. Úrvacsoraosztás minden hónap első vasárnapján.

Karácsonykor teljesen megtelt templomunk, ami annak a jele, hogy sok magyar evangélikus él környékünkön. Januári közgyűlésünkön a következőket választottuk Egyháztanácsunk vezetőivé: Dr. Vietórisz József főgondnok, Zerinváry Miklós gondnok, Szabedinszky Jenő jegyző, Molnár Rudolf pénztáros, Szenté Ferenc ellenőr, Kállay József statisztikus, Molnár Béla jótékonyági pénztáros, Molnár Béla II. tanácsos, Pálffy Zoltán tanácsos. Orgonistánk: dr. Vietórisz Józsefné. Vasárnapi iskolánk vezetője a lelkészné és Karst Mária.

Szokásos tisztviselői vacsoránkat február 4-én este tartottuk meg. Iskolatermünk szűknek bizonyult a résztvevők számára. Nemesak a helyi, hanem a környékbeli görög, római katolikus és református lelkészek, egyetek és egyházunk sok barátja jött el, hogy jókívánságaikat tolmácsolják az egyház új lelkipásztorának. Oltáregyletünk a jó vacsora tiszta bevételét, több mint 700 dollárt adott át az egyház pénztárosának. Illesse köszönet mindazokat, akik a vacsora megrendezésében közreműködtek és olyan kiváló munkát végeztek. Említésre méltó, hogy egyházunk egyik elhunyt barátja közel 4 ezer dollárt ajándékozott hagyatékából. Nemesak egyháztagjaink, hanem sokszor barátaink is megemlékeznek élni akaró gyülekezetünkről.

TORONTO

Lelkész: Brachna Gábor

Templom: **First Lutheran Church, 116 Bond St.** — Istentisztelet (július—augusztust kivéve) minden hónap első és harmadik vasárnapján du. 4:30-kor.

Az Úrban elhunyt Láng Ferenc lévitánkat igyekszünk helyettesíteni, amennyire a szeretet és jóakarattal erre képes. A gyülekezet felügyelője, v. Nyíregyházy Pál készségesen áll a hívek rendelkezésére napközben a Kanadai Magyarország telefonszámán: 924-8353. Adományok beküldése, keresztelési bejelentése, stb. Babos Sándornál eszközölhető, kinek címe: 1605 Coram Crescent, Mississauga, Ont. Tel.: (416) 277-0165. — Lelkészi szolgálat ügyében Brachna Gábor főespereshez forduljunk: 2836 East Bl., Cleveland, OH 44104. Tel.: (216) 721-7074. — Április 1-én tartjuk meg az évenként szokásos közcacsorát, melyet híveink és barátaink szeretetteljes együttléte tesz kedvessé. A vacsora keretében Petőfi Sándorról emlékezzünk meg.

SECOND CLASS PUBLICATION.

POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

tizedek óta egyik legkedveltebb összejövetele környékünknek.

Az egyházkerület képviselője résztvett a presbitérium legutóbbi ülésén. Megígértük, hogy az országos egyház programjába erőteljesebben kapcsolódunk be és a ránk eső anyagi áldozatokat is nagyobb hűséggel szorgalmazzuk majd.

Gyülekezetünk jövőjére ad biztató jelt az, hogy húsvét utánra hat ifjú pár templomi esküvőjét írtuk be a kalendáriumba.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Pastor Emeritus: Egyed Aladár

Templom: W. 98 & Denison Ave. — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th St. (44102). Tel.: 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. — Úrvacsoraosztás minden hónap első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola 9:30-kor angol, 10:45-kor magyarul.

Megkereszteltük febr. 11-én Papp Pétert, Papp Endre és felesége sz. Meuer Hildegard leányát. Keresztszülők: Carlson Mary és Majoros László. — Templomlátogatottság februárban (4 vas.): angol 20, 28, 16, 13; magyar 51, 36, 35, 44. — Az elmúlt hetekben kórházban voltak Domján Zoltán, Dolesch Gyuláné, Féja Ferencné, Kneffel Péter és Simon Bálint testvéreink.

A nov. 26-i sajtóvasárnap végső elszámolása szerint ismét gyülekezetünk került az első helyre. Az ERŐS VÁR támogatására híveink 163.00 dollárt adtak. — A delegátusok egyházunk részéről a lelkész és Lovagi Tibor algondnok. A Férfikört Rózsahegyi Károly és Schmidt Miklós képviseli.

PITTSBURGH

Lelkész: Mészáros Sándor

Templom és lelkészlak: 161 Hazelwood Ave. (15207). Tel.: (412) 421-2174. — Istentisztelet minden vasárnap de. 10-kor angolul, 11-kor magyarul. Vasárnapi isko-